

SUOMALAISEN
KIRJALLISUUDEN
SEURA

[Etusivu](#) → [Ajankohtaista](#) → [Uutiset](#) → [Eri sukupolvet kertoivat ajatuksi...](#)

Eri sukupolvet kertoivat ajatuksiaan vanhuudesta SKS:lle

Uutiset – 25.8.2026 2

Kuva: Pinja Nikki.

Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto VALLI ry ja Opetushallitus keräsivät ajatuksia ja

kokemuksista ikääntyneiden elämästä 15.1.2025–15.1.2026.

Vanhuus monin silmin -muistitietokeruuseen saapui 200 tarinaa eri-ikäisiltä kirjoittajilta. Mukana oli omia kokemuksia vanhuudesta sekä nuorempien ihmisten havaintoja vanhojen ihmisten elämästä.

Kertomukset olivat osin positiivisia, aurinkoisia muistoja eletystä elämästä, mutta myös varjossa kulkemisen, sairauksien ja kivun kuvauksia. Moni ikääntynyt auttaa ja on auttanut aiemmin perheenjäseniään, ystäviään ja naapureita. Osa on toiminut omaishoitajana tai muuna tukena läheiselleen. Ikääntyneiden tehtävälistalla on ollut edunvalvontavaltuutuksen, hoitotahdon sekä testamentin tekeminen. Kulkemisen ja toimimisen hitaus harmittaa, ja myös se, jos sattuu asumaan hissittömän talon ylemmissä kerroksissa. Yksinäiset päivät ja yksinäisyyden tunne on lisääntynyt, kun pitkäaikaiset ystävät ovat menehtyneet; uusia ystäviä on iäkkäänä vaikea saada. Koetaan ulkopuolisuuden tunnetta, kun elämänpiiri kapenee. Sota-ajan kokemuksia ja muistoja on edelleen, ja nyt maailmanpoliittinen tilanne palauttaa ne mieliin. Vaateostoksilla voi sattua hassuja tilanteita, kun iäkäs on valitsemassa itselleen vaatteita nuorten osastolla, ja myyjä tulee ohjaamaan toisaalle sanoen, että nämä ovat nuorisolle tarkoitettuja.

Huoli hoivapalvelujen laadusta ja palvelujen saatavuudesta toistui monissa kirjoituksissa, mistä julkisuudessaakin keskustellaan. Kirjoittajien kokemukset ja pelot olivat samansuuntaisia kuin julkisuudessa esitetyt huolet: kuka auttaa, kun avun tarve kasvaa, ja riittävätkö eläke ja säästöt kaikkeen tarpeelliseen?

"Tulevaisuus on tuntematon ja siinä mielessä pelottava. Ajassa on uhkakuvia, jotka panevat tekemään monia kysymyksiä. Kuka minua hoitaa? Missä vietän päiviäni avun tarpeen lisääntyessä? jne Tänään media palauttaa ikääntyneen mieleen sodan kauheudet ja edessä olevan sodan mahdollisuuden. Oma kuntokin mietityttää. Monista asioista luopuminen ja toimintakyvyn rajoittuminen ahtauttavat elämää."

Hellin 91 v.

Keruvastauksissa on mukana myös muun ikäisten kertomuksia.

"Vanhusten jalkojen kunto ei ole enää niin hyvä kuin nuorilla. He suosivat hissejä. Vanhusten mukavaa tekemistä on TV:n katselu tai virkkaaminen tai neulominen. Liikunnallinen vanhus viettää aikaansa kuntosalilla kuntoillen tai kotona kuntoillen. He eivät tuijottele kännykkää vaan viettävät aikaansa hyvän kirjan parissa."

Lumi 10 v.

"Nuoriso menee rikki, kun on liikaa virikkeitä, vanhukset siksi kun niitä on liian vähän. Ja televisio. Se on oikeasti tärkeä. Mutta ohjelmat eivät kohtaa oikein. Tarkoitan kaiken maailman tosi tv-juttuja."

Tiina 69 v.

Digitalisaatio ja teknologian kehitys mietityttivät kirjoittajia. Yhteydenpito toisiin on vaivattomampaa kännyköiden myötä, ja tekstiviestejä lähettämällä on helppo onnitella toisia. Toisaalta palvelujen digitalisointi on tuonut haasteita useamman elämään.

Aiempi vastaavanlainen keräys toteutettiin vuonna 1985. Molemmat aineistot on arkistoitu SKS:n arkistoon ja ne ovat tutkijoiden hyödynnettävissä ja vertailtavissa. Nyt kerätty aineisto tallennetaan myös Tietoarkistoon.

Lämmin kiitos kaikille keruuseen osallistuneille! Vastaajien kesken on arvottu kirjapalkintoja.

Lisätietoja